

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
Karjeras centrs

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

APTAUJAS ZIŅOJUMS

"Darba tirgū aktuālās kompetences un prasmes. Studentu vērtējums. " 2023

Aptaujas realizētājs LU Karjeras centrs
2023

Ievads

LU Karjeras centrs 2023. gada pavasarī veica studentu aptauju par darba tirgū aktuālajām kompetencēm. Studenti novērtēja dažādu kompetenču aktualitāti darba tirgū viņu skatījumā, kā arī sniedza pašvērtējumu dažādām kompetencēm attiecībā uz sevi – gan darba tirgū nepieciešamās kompetences, gan karjeras veidošanas prasmes un kompetences.

Aptaujas mērķis ir apkopot informāciju, uz kuras bāzes izstrādāt jaunus piedāvājumus (lekcijas, seminārus, darbīcas) studentiem karjeras kompetenču attīstīšanai.

Aptauja tika realizēta 2023. gada aprīlī. Aptauja tika organizēta elektroniski, anonīmi.

Aptaujas izlases raksturojums

Bāze: Visi respondenti, n=228

Dzimums

Bāze: n=228

	Skaitis	%
1. Vīrietis	43	19%
2. Sieviete	185	81%
Kopā	228	100%

Vecums

Bāze: n=228

Vecums	Skaitis	%
18-20	59	25,9%
21-24	83	36,4%
25-30	28	12,3%
31-35	18	7,9%
36-40	19	8,3%
41-45	13	5,7%
46-50	5	2,2%
51-55	2	0,9%
56+	1	0,4%
Kopā	228	100%

Fakultātes
Bāze: n=228

		Skaitis	%
1.	Teoloģijas fakultāte	0	0%
2.	Ķīmijas fakultāte	6	2,5%
3.	Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte	7	3,1%
4.	Fizikas, matemātikas un optometrijas fakultāte	10	4,4%
5.	Vēstures un filozofijas fakultāte	8	3,5%
6.	Bioloģijas fakultāte	14	6,1%
7.	Datorikas fakultāte	13	5,7%
8.	Juridiskā fakultāte	5	2,2%
9.	Medicīnas fakultāte	17	7,5%
10.	Sociālo zinātņu fakultāte	33	14,5%
11.	Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte	30	13,2%
12.	Humanitāro zinātņu fakultāte	23	10,1%
13.	Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte	62	27,2%
	Kopā	228	100%

Nodarbošanās
Bāze: n=228

		Skaitis	%
1.	Studē	72	31,6%
2.	Studē un strādā	156	68,4%
	Kopā	228	100%

Vērtējuma skalas izmantojums un interpretācija

Pētījumā galvenokārt dāžādu aspektu vērtēšanai tiek izmantota 5 ballu skala, kur 1 nozīmē, ka dotajam apgalvojuma students piekrīt vismazākajā mērā un 5, ka dotajam apgalvojumam piekrīt visaugstākajā mērā. Datu analizē tiek vērtēti dati attiecībā uz katru balli, gan arī skalas dati tiek interpretēti sekojoši:

1-2 balles

**zems
rādītājs**

3 balles

vidējs rādītājs

4-5 balles

**augsts
rādītājs**

Galvenie pētījuma rezultāti

1.daļa.

Studenti tika aicināti novērtēt dažādu kompetenču nozīmību darba tirgū. Piedāvājām novērtēt 8 visbiežāk akcentētās kompetences dažādu nozaru speciālistu vērtējumā (gan Latvijas gan starptautiskā mērogā):

- problēmu risināšana,
- kritiskā domāšana,
- radošums,
- komunikācijas prasmes,
- sadarbība,
- līderība,
- konfliktu vadība.

Studentu vērtējumā visaktuālākās kompetences veiksmīgas karjeras veidošanā ir:

- problēmu risināšana (75% sniedza visaugstāko vērtējumu – 5 balles, 19% - 4 balles),
- kritiskā domāšana (74% sniedza visaugstāko vērtējumu - 5 balles, 16% - 4 balles),
- komunikācijas prasmes (65% - sniedza visaugstāko vērtējumu - 5 balles, 20% - 4 balles),
- sadarbība (62% - sniedz visaugstāko vērtējumu – 5 balles, 26% - 4 balles).

Salīdzinoši zemāku, bet pietiekami augstu nozīmību veiksmīgas karjeras veidošanā studenti piešķir arī kompetencēm:

- konfliktu vadība (36% sniedza vērtējumu – 5 balles, 36% sniedza vērtējumu - 4 balles, 20% vidēju vērtējumu – 3 balles),
- radošums (42% sniedza vērtējumu - 5 balles, 28% sniedza vērtējumu - 4 balles, 25% sniedza vērtējumu 3 balles).

Līderības kompetences nozīmība kopumā arī tiek vērtēta pietiekami augstu, bet tai netiek piešķirta visaugstākā nozīmība (24% sniedza vērtējumu - 5 balles, 39% sniedza vērtējumu - 4 balles, 28% sniedza vērtējumu - 3 balles).

2.daļa.

Aptaujā studentus aicinājām novērtēt, cik labi attīstītas ir konkrētās kompetences attiecībā uz sevi. Piedāvājām novērtēt kopetences apgalvojumu formā.

Visaugstāk no vērtējumam piedāvātajām kompetencēm studenti attiecībā uz sevi novērtē sekojošas kompetences:

- problēmu risināšana ("Man labi izdodas risināt problēmas") - 75% sniedza augstu vērtējumu,
- kritiskā domāšana ("Man ir labi attīstīta kritiskā domāšana") - 76% sniedza augstu vērtējumu,

- sadarbība ("Es sadarbojos ar cilvēkiem ļoti labi") - 72% sniedza augstu vērtējumu,
- komunikācija ("Man ir labas komunikācijas prasmes") - 67% sniedza augstu vērtējumu.

Salīdzinoši zemāk, bet pietiekami augstu studenti attiecībā uz sevi novērtē kompetences:

- radošums ("Man piemīt radoša un inovatīva domāšana") - 59% sniedza augstu vērtējumu, 31% sniedza vidēju vērtējumu, 10% sniedza zemu vērtējumu,
- spēja pielāgoties pārmaiņām ("Es viegli pielāgojos pārmaiņām") - 58% sniedza augstu vērtējumu, 26% sniedza vidēju vērtējumu, 16% sniedza zemu vērtējumu.

Salīdzinoši vairāk studentu zemāk novērtē kompetences:

- līderība ("Man ir līdera dotības") 46% sniedza augstu vērtējumu, 31% sniedza vidēju vērtējumu, 23% sniedza zemu vērtējumu,
- konfliktu vadība ("Man viegli izdodas atrisināt domstarpības") - 51% sniedza augstu vērtējumu, 36% sniedza vidēju vērtējumu, 13% sniedza zemu vērtējumu.

3.daļa.

Aicinājām studentus novērtēt savas karjeras veidošanas prasmes un kompetences.

Lielāku pārliecību studenti pauž attiecībā uz sekojošām kompetencēm un prasmēm:

- spēja identificēt savas stiprās puses - 69% sniedza augstu vērtējumu, 24% sniedza vidēju vērtējumu, 7% sniedza zemu vērtējumu,
- spēja izveidot pozitīvu paštēlu profesionālajā jomā - 68% sniedza augstu vērtējumu, 25% sniedza vidēju vērtējumu, 7% sniedza zemu vērtējumu,
- spēja identificēt sev apkārt esošos cilvēkus, kuri būtu noderīgi karjeras veidošanā - 59% sniedza augstu vērtējumu, 24% sniedza vidēju vērtējumu, 17% sniedza zemu vērtējumu,
- spēja identificēt nākotnē nepieciešamās mācību un attīstības prasības, lai paplašinātu savas darba iespējas - 55 % sniedza augstu vērtējumu, 34 % sniedza vidēju vērtējumu, 11% sniedza zemu vērtējumu,
- spēja apvienot savas intereses un prasmes ar iespējam darba tirgū - 53% sniedza augstu vērtējumu, 34% sniedza vidēju vērtējumu, 13% sniedza zemu vērtējumu.

Salīdzinoši zemāk studenti novērtē spēju sev noorganizēt nepieciešamo atbalstu un nosacījumus savas karjeras veiksmīgai attīstībai - 43% sniedza augstu vērtējumu, 39% sniedza vidēju vērtējumu, 18% sniedza zemu vērtējumu.

Vislielāko nepārliicinātību studenti pauž par sekojošām prasmēm un kompetencēm:

- spēja savus hobijus pārvērst darba iespējās - 29% sniedza augstu vērtējumu, 33% sniedza vidēju vērtējumu, 87% sniedza zemu vērtējumu,
- spēja apvienot savas intereses un prasmes ar iespējam darba tirgū - 29% sniedza augstu vērtējumu, 34 % sniedza vidēju vērtējumu, 37% sniedza zemu vērtējumu.

Rezultātu kopsavilkums

1. Studentu vērtējumā visaugstākā nozīme darba tirgū ir sekojošām kompetencēm: problēmu risināšana, kritiskā domāšana, komunikācijas prasmes, sadarbība. Salīdzinoši zemāk, bet kopumā arī augstu nozīmi studenti piešķir arī sekojošām kompetencēm: konfliktu vadība un radošums. Vaismazāko nozīmi darba tirgū studenti piešķir līderībai.

2. Attiecībā uz sevi studenti norāda, ka visaugstāk attīstītas ir sekojošas kompetences: problēmu risināšana, kritiskā domāšana, komunikācijas prasmes, sadarbība. Salīdzinoši zemāk, bet kopumā arī augstu studenti novērtē radošumu un spēju pielāgoties pārmaiņām. Viszemāk studenti novērtē savas līderības prasmes.

3. Dati rāda, ka studenti kopumā lielāku aktualitāti darba tirgū piešķir tām kompetencēm, kuras attiecībā uz sevi norāda kā visaugstāk attīstītas.

4. Studentu pašvērtējums attiecībā uz karjeras veidošanas prasmēm un kompetencēm ir sekojošs:

- lielāka pārliecība studentiem ir par savām spējām identificēt savas stiprās puses un veidot pozitīvu paštēlu,
- salīdzinoši augstu studenti vērtē arī savas spējas identificēt cilvēkus, kuri būtu noderīgi karjeras veidošanā, spēju identificēt nākotnē nepieciešamās mācības un attīstības prasības, kā arī spēju apvienot savas intereses un prasmes darba tirgū,
- vislielāko nepārliecinātību studenti norāda attiecībā uz savām spējām savus hobijus, intereses un prasmes apvienot ar iespējām darba tirgū.

Secinājumi, ieteikumi

1. Aptaujas dati liecina, dažāda darba tirgū aktuālās kompetences studenti novērtē atšķirīgi – gan šo kompetenču aktualitāti darba tirgū, gan šo kompetenču attīstības līmeni attiecībā uz sevi.

2. Darba tirgū aktuālo kompetenču pašvērtējums parāda, ka lielāka pārliecība ir par tām kompetencēm, kuras kopumā tiek novērtētas kā aktuālākas darba tirgū. Iespējams, ka tās kompetences, kuras studenti vērtē kā mazāk aktuālas darba tirgū un arī attiecībā uz sevi novērtē kā salīdzinoši mazāk attīstītas, saistīts ar mazāku izpratni par šo kompetenču nepieciešamību darba tirgū un arī ar mazāku izpratni, kā šīs kompetences attīstīt.

Dažādu kompetenču attīstība potenciāli veicina cilvēka karjeras attīstību un paplašina karjeras attīstības iespējas. Tāpēc, balstoties uz aptaujas datiem, LU Karjeras centra speciālisti plāno izveidot jaunus pakalpojumus studentiem kompetenču attīstībai – semināri un lekcijas par kompetenču attīstības tēmu. Gan tirgū aktuālās kompetences, gan karjers

veidošanas kompetences.

3. LU Karjeras centrs jau piedāvā studentiem seminārus par sekojošu kompetenču attīstību:

- komunikācijas un sadarbības prasmes,
- konfliktu risināšanas prasmes,
- savu interešu un prasmju identificēšana un salāgošana ar karjeras izvēlēm.

Arī turpmāk šādu tēmu piedāvājums ir aktuāls, jo daļa studentu nejūtas pārliecinoši par šīm prasmēm.